

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.I.257/2009/6.sz.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2009. június 9. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette az alábbi

ítéletet:

Az aljas indokból elkövetett emberölés bűntette és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. december 1-jén kelt 7.B.727/2006/106. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott élet elleni cselekményét a Btk. 166.§ (1) és (2) bekezdés c/ pontja szerinti emberölés bűntettének minősíti.

A vele szemben kiszabott fegyházbüntetés tartamát 20 (húsz) évre súlyosítja.

A Debreceni Városi Bíróság 28.Fk.2191/2005/6. számú ítéletével kiszabott 8 hónap fiatakorúak fogházbüntetésének utólagos végrehajtását elrendeli.

A vádlott feltételes szabadságra bocsátásával összefüggésben a pártfogó felügyeletre és a külön magatartási szabályként előírt kábítószerrel kapcsolatos gyógyító kezelésre vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az első fokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogva tartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 6.000 (Hatezer) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2008. december 1-jén kelt 7.B.727/2006/106. számú határozatával a vádlottat

- a Btk.166.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) és c) pontja szerint minősülő előre kitervelt, aljas indokból elkövetett emberölés büntette,
- a Btk.322.§ (1) bekezdés b) pontja szerinti kifosztás büntette kísérlete,
- a Btk.176.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pontja, valamint a (4) bekezdése alapján minősülő magánlaksértés büntette,
- és a Btk.253.§ (1) bekezdés első fordulata és a (2) bekezdése szerinti vesztegetés büntette

miatt halmazati büntetésül 15 és fegyházra és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztés tartamába beszámította a vádlott által előzetes fogva tartásban töltött időt.

Megállapította, hogy a vádlott feltételes szabadságra bocsátása esetén pártfogó felügyelet alatt áll és külön magatartási szabályként előírta, hogy hozzájárulása esetén a terhelt vesse magát alá kábítószerrel kapcsolatos gyógyító kezelésnek.

Az elsőfokú bíróság rendelkezett továbbá a lefoglalt nagyszámú bűnjelről és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség viselésére.

Az ítéleti tényállás lényege szerint a vádlott az általános iskola öt osztályát végezte el, szakképzettséget nem szerzett. Önálló jövedelemmel letartóztatása előtt nem rendelkezett. Vagyontalan. Nőtlen családi állapotú, kiskorú gyermek eltartása nem terheli. Több ízben volt büntetve erőszakos, garázda jellegű és vagyon elleni bűncselekmények elkövetése miatt. A vádlott enyhe fokban értelmi fogyatékos és személyiségzavarban szenved, mely állapot azonban beszámítási képességét nem érintette. Szexuális ösztönkörét túlfűtöttség, kontrollálatlanság, bizarr tendenciák jellemzik.

A vádlott 2005. december 29-én este kábítószerrel bódult állapotban elhatározta, hogy nemi vágyának kielégítése, szexuális kapcsolat létesítése céljából feltétlen keres egy nőt, előzetesen eldöntve azt is, hogy célja elérése végett a nő életét kioltja. Ennek érdekében egy kést vitt magával.

Tervének megfelelően az egyik ablakot helyettesítő fólia felszakítása után éjjel behatolt a sértett szám alatti lakásába, ahol a sértett négy kiskorú gyermekével aludt a késői órában. A szobába belépve a vádlott az alvó sértettre támadt, akit a késsel egy ízben nyakon szúrt, melynek következtében a sértett súlyos vérző sérülést szenvedett és rövid időn belül meghalt. A vádlott a sértett megszúrása után a nőt részben lemeztelenítette, majd a sértettre ráfeküdt és közösülő mozdulatokat végzett.

A sértett 11 éves gyermeke felébredt az események során, akire a vádlott rászólt, hogy feküdjön le és aludjon. Ezt követően a vádlott értékek után kutatott, majd elhagyta a lakást.

A vádlott fentiekén túlmenően 2008. március 13-án, előzetes fogva tartása során, amikor a Kórházba szállították kezelésre, az őt kísérő bv. őrmesternek olyan ajánlatot tett, hogy ha elengedi a fogva tartásból, akkor nyomban fizet neki 5 millió forintot.

Az ítélet ellen egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, a büntetés súlyosítása érdekében. Másfelől védelmi jogorvoslatok előterjesztésére került sor a vádlott és a védő részéről a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.471/2006/9-I.számú átiratában, és képviselője a nyilvános ülésen az ügyészi fellebbezést fenntartva az első fokú ítélet részbeni megváltoztatását, a főbüntetés súlyosítását, hosszabb tartamú szabadságvesztés alkalmazását, egyebekben a határozat helybenhagyását indítványozta.

A vádlott felmentésre irányuló fellebbezését a nyilvános ülésen fenntartotta. A védő a jogorvoslatát elsődlegesen a vádlott felmentése céljából terjesztette elő, másodlagosan vitatta az előre kitervelt elkövetés megállapítását és a büntetés enyhítését is indítványozta.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábrá az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált.

A felülbírálat során megállapította, hogy a megyei bíróság a perrendi szabályokat alapvetően megtartva, ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve, a bizonyítás anyagára alapítottan, a bizonyítékok okszerű, logikus mérlegelését követően döntően megalapozott tényállást állapított meg.

Az I. tényállás csak kisebb részben, az élet elleni cselekmény előre kitervelt voltát illetően megalapozatlan egyfelől eljárási szabálysértés, másrészt helytelen ténybeli következtetés folytán [Be.351.§ (2) bekezdés d) pont].

Az előre kiterveltség megállapításának eljárásjogi akadályát képezi, hogy az ügyész a vádban nem szerepeltetett olyan tényeket, melyek alkalmasak lennének e minősítő körülmény törvényi tényállásának kimerítésére. A vádban utalás sem történt arra, hogy a vádlott előzetesen elhatározta, hogy a sértett életét kioltja. Ilyen vádirati tények hiányában, figyelemmel a Be.2.§ (3) bekezdésére, az előre kiterveltséget megalapozni képes tények megállapítására és a súlyosabb minősítés kimondására nincs törvényes lehetőség.

Másrészt a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján kétséget kizáróan, bírói bizonyossággal egyébként sem rögzíthetők olyan tények, melyek az előre kitervelt ölést megállapíthatóvá tennék. Az elsőfokú bíróság ténybeli következtetéssel jutott arra az álláspontra, hogy a vádlott előre elhatározta a sértett megölését. E ténybeli következtetésnek azonban nincs olyan közvetlen, vagy közvetett bizonyítékon nyugvó alapja, mely lehetőséget nyújtana a hivatkozott tényállásrész megállapítására.

Mindezen okok folytán a másodfokú bíróság a Be.352.§ (1) bekezdés b) pontja alapján a vádlott javára az élet elleni cselekményre vonatkozó I. számú tényállást az ítélet 8. oldalán annyiban helyesbíti, hogy mellőzi, miszerint a vádlott előre elhatározta, hogy a sértettel élete kioltása árán fog közöszülni.

A helyesbítéssel a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált és a Be.352.§ (2) bekezdése értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

A megyei bíróság az ügyben lényeges bizonyítékokat igen alaposan, körültekintően, több oldalról megvizsgálta és értékelte. Részletesen számot adott arról, hogy vádlottnak a súlyos, élet elleni bűncselekményt és a vesztegetést tagadó védekezésével szemben a tényállást miért a terhelő bizonyítékokra alapította. Határozata rendelkezését színvonalasan, minden részletre kiterjedően megindokolta. A mérlegelésben foglaltakkal az ítélet tábla is egyetértett.

Az eltérő tényállás megállapítására és a vádlott felmentésére irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be.351-352.§).

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is alapvetően megfelel az anyagi jognak.

Az I. tényállásbeli cselekménynél azonban tévesen került sor a Btk.166.§ (2) bekezdés a) pontjában szabályozott előre kitervelt minősítő körülmény megállapítására, ezért azt az ítélet tábla a következő okok alapján mellőzte.

A már hivatkozottak szerint a vádhoz kötöttség elvéből kifolyólag kizárt e minősítő körülmény megállapítása, másrészt a törvényi tényállási elemek teljes megvalósulása sem igazolható. Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló, a Legfelsőbb Bíróság 15. számú Irányelvének II.1. pontja szerint az emberölés előre kitervelten elkövetése feltételezi, hogy az elkövető az ölési cselekmény véghezvitelének helyét, idejét és módját átgondolja, a végrehajtást akadályozó vagy segítő körülményeket felmérje és a lényeges előkészületi, elkövetési és az elkövetés utáni mozzanatokat figyelembe vegye. Az előre kiterveltséget a tervszerű, céltudatos magatartás jellemzi. Mindez az ölési cselekmény részleteinek átgondolását, a viszonylag hosszabb időn át történő fontolgatását, a cselekmény elkövetési szakaszainak megfelelő mozzanatok alapos mérlegelését jelenti. E minősített eset megállapításához szükséges ölési szándék kialakulásához feltétlen bizonyos idő szükséges. Nem lehet szó előre kiterveltségről, ha az elhatározást rövid időn belül követi a véghezvitel megkezdése.

Az előre kitervelt elkövetést a kóros elmeállapot, vagy önhibából eredő bódult állapot nem zárja ki. Jelen esetben azonban a vádlott magatartásában nem lelhetők fel, nem igazolhatók olyan elemek, melyek az ölés előre kiterveltségére utalnának. Az tény, hogy a vádlott késsel kereste fel a sértettet és őt nemi vágyának kielégítése céljából a nyak megszúrásával megölte. Mindezen körülményekből azonban nem vonható le az a következtetés, hogy a sértett megölését tervszerűen és céltudatosan tervezte. Erre az előzményi tények, ...tanút érintő cselekmény sem jelent megfelelő bizonyítékot. Az előre kiterveltség megállapítása ellen szól az a hangsúlyos körülmény is, hogy a vádlott a perbeli este határozta el, hogy nőt szerez szexuális kapcsolat céljából. Az éjjeli elkövetésre is

figyelemmel nem állapítható meg olyan időtartam, mely feltétele a minősítő körülmény megvalósulásának.

Az ítélet tábla ezért az előre kitervelt elkövetést mellőzve a vádlott élet elleni cselekményét a Btk.166.§ (1) bekezdése és a (2) bekezdés c) pontja alapján aljas indokból elkövetett emberölés büntettének minősítette, egyben mellőzte az első fokú ítéletből az előre kiterveltségre utaló indokolást.

A töretlen bírói gyakorlat [15.számú Irányelv II.3. pont] szerint aljas indokból elkövetést kell megállapítani, ha a vádlott az ölési cselekményt nemi vágyának kielégítése céljából követi el. Jelen esetben mindez kétséget kizáróan feltárható.

Az I. tényállásbeli más bűncselekmények, valamint a II. tényállásban szereplő bűncselekmény minősítése törvényes, a megyei bíróság e részben helytálló indokolást adott.

A megyei bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. Az enyhítő tényezők közül azonban az időmúlás mellőzendő. A bünteteskiszabás során értékelhető tényezőkről szóló BKv.56. számú kollégiumi vélemény III.10. pontja szerint enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el. Minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb idő az, melyet enyhítőként figyelembe lehet venni. A vádlottat a bíróság részben minősített emberölés büntetében marasztalta. Ilyen súlyú büntett mellett az elkövetéstől eltelt három és fél év súlytalan, enyhítőként nem értékelhető.

A súlyosító körülmények közül a minősítés módosítása folytán mellőzni kellett, hogy az élet elleni cselekmény két okból is súlyosabban minősül.

További súlyosító körülmény azonban, hogy a vádlott a II. tényállásbeli cselekményt korábbi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt követte el (BKv.56.számú vélemény I.2.pont).

Az elsőfokú bíróság a súlyosító körülményeknek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot, ezáltal a vádlottal szemben eltúlzottan enyhe főbüntetést szabott ki, melynek lényeges súlyosítása indokolt az élet elleni cselekmény enyhébb minősítése ellenére. A megyei bíróság a büntetés kiszabása során nem értékelte kellő súllyal, hogy a fiatal felnőtt vádlott már több ízben volt büntetve, részben súlyos, erőszakos bűncselekmények elkövetése miatt. A vádlott személyi társadalomra veszélyessége e körülmények tükrében, figyelemmel az elbírált büntett tárgyi súlyára is, kiemelkedő.

A súlyosabban minősülő emberölést elkövető vádlott vonatkozásában ezért a bűnhalmazatra is figyelemmel a büntetési célok elérése érdekében szükséges a büntetési tétel felső határát meghaladó, jelen esetben a Btk.40.§ (2) bekezdésében meghatározott általános maximum kiszabása. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság a vádlott főbüntetését az ügyészi fellebbezést alaposnak találva 20 évre súlyosította annak megjegyzésével, hogy ilyen súlyú büntett elkövetésénél rendszerint életfogytig tartó fegyházbüntetés kiszabása indokolt, mely a vádlottal szemben azért nem volt alkalmazható, mert az élet elleni cselekmény elkövetésekor a 20. életévét még nem töltötte

be [Btk.40.§ (3) bekezdés]. A részletezett okok miatt a büntetés enyhítése szóba sem kerülhetett, a védelmi fellebbezés ezért e részben sem volt alapos.

A mellékbüntetést, az előzetes fogva tartás beszámítását érintő rendelkezések törvényesek.

A megyei bíróság ugyanakkor a Btk.91.§ (1) bekezdés b) pontjának kötelező rendelkezése ellenére elmulasztotta elrendelni a Debreceni Városi Bíróság 2007. március 16-án jogerőre emelkedett 28.Fk.2191/2005/6. számú ítéletével kiszabott 8 hónap, végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett fiatalok fogházbüntetésének végrehajtását.

A vádlott a II. tényállásbeli cselekményt 2008. március 13-án követte el, így az utólagos elrendelés feltételei fennállnak. Mindezt a másodfokú bíróság pótolta ítéletében.

Az ítélet tábla ezen túlmenően megállapította, hogy a pártfogó felügyeletre és a külön magatartási szabályra vonatkozó elsőfokú rendelkezések nem felelnek meg a törvénynek a következő okok miatt.

A pártfogó felügyelettel kapcsolatos szabályokat a Btk.82.§-a rögzíti. A törvényhely (1) bekezdése szerint pártfogó felügyelet elrendelésének akkor van helye, ha a feltételes szabadság, illetve a próbaidő eredményes elteltéhez az elkövető rendszeres figyelemmel kísérése szükséges. A próbára bocsátott vagy a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, valamint a vádemelés elhalasztásával érintett elkövető pedig a törvény kötelező erejénél fogva pártfogó felügyelet alatt áll.

A perbíróság a Btk.82.§ (1) bekezdése alapján - ha nem kötelező az intézkedés - kizárólag akkor határozhat a pártfogó felügyelet elrendeléséről és a külön magatartási szabályokról, ha próbára bocsátást, illetve felfüggesztett szabadságvesztést alkalmaz.

A feltételes szabadságra bocsátás engedélyezéséről az 1979. évi 11.tvr. (Bv.tvr.) 8.§ (1) bekezdése alapján, az ahhoz kapcsolódó pártfogó felügyeletről pedig a 13.§ (1) bekezdés értelmében a büntetés-végrehajtási bíróság határoz. Az elsőfokú bíróság ekként hatáskörét túllépte, amikor a bv. bíróság kompetenciájába tartozó kérdésekről döntött. Ezen okok folytán a hivatkozott első fokú rendelkezéseket az ítélet tábla az ítélet részbeni megváltoztatásával mellőzte.

Az ítélet egyéb rendelkezései a törvénynek mindenben megfelelnek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be.372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helyben hagyta.

Az első fokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes fogva tartásban töltött időnek a főbüntetésbe történő beszámítása a Btk.99.§ (1) bekezdésén alapszik.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2009. június 9.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja,
dr. Háger Tamás sk. a tanács tagja, előadó.

ZÁRADÉK: A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2008. december 1-jén kelt 7.B.727/2006/106.
számú Megyei Bíróság számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai
napon, 2009. június 9-én jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2009. június 9.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke